

Justitiedepartementet

Remissvar Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter

Inledning

Saco studentråd välkomnar utredningens förslag avseende förbättringar för forskares migrationsrättsliga regler.

Nedan kommenterar vi vissa av förslagen avseende studenter.

6.2 Begränsning av möjligheterna att arbeta med uppehållstillstånd för studier

Bedömning: Möjligheten att arbeta med ett uppehållstillstånd för studier bör begränsas till högst 15 timmar per vecka. Denna begränsning bör dock inte gälla sådant arbete som omfattar utbildning, administration, praktik, forskning eller konstnärlig forskning och som antingen utförs av utlänningen vid det lärosäte där utlänningen är antagen eller har anknytning till den utbildning som utlänningen bedriver.

Förslag: Om en utlänning arbetat i högre utsträckning än vad som är tillåtet ska uppehållstillståndet kunna återkallas eller förlängning av tillståndet vägras.

Saco studentråd avstyrker förslaget. Promemorian ger uttryck för flera av de fördelar även vi ser med arbete vid sidan om studierna. Många studenter behöver dryga ut sina inkomster samtidigt som arbetslivserfarenhet både kan gynna studierna och vara meriterande när arbete söks efter avslutade studier. Behovet av att bygga ett kontaktnät och ha relevant arbetslivserfarenhet när arbete söks kan dessutom antas vara större för utländska studenter.

Att möjligheten att arbeta ska begränsas för gruppen bedömer Saco studentråd i och för sig som motiverat eftersom studier ska vara huvudsaklig sysselsättning för studenter med uppehållstillstånd för studier. Men den föreslagna begränsningen är falltör långtgående. Studiefria perioder, vanligen sommarmånaderna, bör undantas från begränsningen om 15 timmar per vecka, såsom gjorts i Nederländerna. Även om utländska studenter ska ha tillräckliga medel för att försörja sig under hela tillståndsperioden så kan inte studier vara huvudsaklig sysselsättning under studiefria perioder varför den föreslagna begränsningen är omotiverad.

Alternativet till att undanta sommarmånaderna är att sätta gränsen per vecka betydligt högre. Slutsatser av internationella jämförelser ska alltid dras med försiktighet, men i den internationella utblicken i utredningen är det bara ett av länderna, Nederländerna, som ligger i närheten av förslaget med sina 16 timmar per vecka. Enligt Nederländernas regler är dock

sommarmånaderna undantagna vilket resulterar i att de ligger betydligt högre i antal timmar per vecka om man ser till ett snitt under hela året. De andra länderna har inte undantag för sommarmånaderna men har i gengäld högre gränser för tillåten arbetad tid. Tyskland och Frankrike ligger närmre motsvarande 20 timmar per vecka och Finland ligger högst med 30 timmar per vecka.

Att sätta gränsen till 15 timmar per vecka utan undantag för studiefria perioder innebär att Sverige lägger sig på den absoluta miniminivån och därmed kommer få svårare att attrahera internationell kompetens.

6.3 Skärpt krav på godtagbara framsteg i studierna

Förslag: Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, ska få meddela föreskrifter om vad som ska anses utgöra godtagbara framsteg i studier enligt 5 b kap. 18 och 22 §§ utlänningslagen.

Bedömning: Det bör i förordning anges att en utlänning ska anses ha uppfyllt kravet på godtagbara framsteg i sina studier om

- han eller hon har klarat av 62,5 procent av de studier som ska ha bedrivits under det första studieåret med uppehållstillstånd för studier och 75 procent av de studier som ska ha bedrivits därefter, eller
- det med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet finns särskilda skäl. Kravet bör gälla även vid bedömning av om godtagbara framsteg i utbildningen föreligger för innehavare av uppehållstillstånd för studier på uppdragsutbildningar och vissa specialiseringsutbildningar.

Migrationsverket bör bemyndigas att meddela närmare föreskrifter om godtagbara framsteg i studier.

Saco studentråd tillstyrker förslaget om att skärpa kravet för godtagbara framsteg i studier men anser att de föreslagna högre gränserna för godtagbara framsteg bör övervägas att sänkas.

Saco studentråd anser att studiestödsförordningens bestämmelser om gränser för godtagbara framsteg för att få behålla studiemedel inte med självklarhet är ändamålsenliga att tillämpa på utländska studenter och deras rätt att fortsätta bedriva studier i Sverige. Bestämmelserna i förordningen handlar om hur många poäng en inhemsk student måste klara för att få behålla studiemedel – de handlar inte om hur många poäng en utländsk student måste klara för att få fortsätta studera vid en högskoleutbildning, vilket i praktiken är innebörden av förslaget. Konsekvenserna för inhemska respektive utländska studenter som inte kan uppvisa tillfredsställande studieresultat är så pass olika att gränserna för de utländska studenterna bör vara lägre.

Vi vill även betona vikten av att det i det enskilda fallet görs en individuell och generös bedömning för den händelse att en student inte uppnått tillfredsställande studieresultat. Studenter mår över lag sämre än jämnåriga som inte studerar och internationella studenter är extra utsatta. Reglerna

måste innehålla tydliga undantag för att säkerställa att studenter inte förlorar sitt uppehållstillstånd på grund av tillfälliga omständigheter som studenten inte har rådighet över.

6.6 Ett ökat informationsutbyte och ändringar såvitt gäller antagnings- och studieregister

Bedömning: Säkerhetspolisen bör beredas ökad tillgång till uppgifter från studieregistren, om uppgifterna behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra verksamhet som anges i 3 § polislagen (1984:387). Även Migrationsverket bör beredas sådan tillgång – och tillgång till uppgifter från antagningsregistret – om uppgifterna behövs i handläggningen av ärende om uppehållstillstånd. Uppgifterna bör kunna lämnas på medium för automatiserad behandling.

Antagnings- och studieregistren bör innehålla uppgifter om medborgarskap. För uppgifter om medborgarskap som förekommer i antagningsregistret eller studieregistren bör allmänna gallringsregler gälla.

Högskolornas underrättelseskyldighet gentemot Migrationsverket bör utvidgas på så sätt att högskolorna utan dröjsmål ska lämna ut uppgift om att en medborgare i en stat som inte omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz har antagits till en utbildning. Därutöver bör underrättelseskyldigheten omfatta om en sådan student (1) inte har registrerat sig i tid på utbildningen, (2) har lämnat återbud på utbildningen, (3) beviljats anstånd, (4) inte infinner sig vid lärosätet för att påbörja utbildningen, (5) beviljats studieuppehåll, (6) begär avbrott på utbildningen, eller (7) avslutar utbildningen tidigare än planerat. Uppgifterna bör kunna lämnas på medium för automatiserad behandling.

Saco studentråd avstyrker förslaget om att uppgift om medborgarskap förs in i Ladok. Registret är inte avsett att hantera uppgift om medborgarskap vilket kan medföra en risk att studenters integritet kränks. Vissa uppgifter om medborgarskap finns redan i registret idag men endast undantagsvis då det är av betydelse för lärosätens administration. Förslaget innebär att ändamålet med registret förändras. Att ändra hanteringen av alla individers personuppgifter för att det finns ett upplevt behov av att hantera dessa personuppgifter för en mycket liten minoritet studenter är inte proportionerligt.

Saco studentråd har inte några synpunkter på förslaget i de delar det gäller delande av uppgifter mellan myndigheter.

Titus Fridell
Ordförande Saco studentråd

Dima Jaddo
Ledamot Saco studentråd